

Становище

за представения труд на
доц. д-р Моника Петрова Попова
във връзка с конкурса за заемане на
академична длъжност „професор“
по „Художествена керамика“, департамент „Изящни изкуства“,
НБУ, по направление 8.2.
от проф. д-р Бисера Вълева, СУ

Във връзка с обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 8.2. Изобразително изкуство (художествена керамика), област на висшето образование 8. Изкуства, единствен кандидат е доц. д-р Моника Петрова Попова.

Конкурсът е обявен за нуждите на НБУ в ДВ, брой бр. 51/18.06.2021 г. Със заповед З-РК-230/22.07.2021 г. на Ректора на НБУ е определено научното жури за конкурса.

Доц. д-р Моника Попова е представила за становище хабилитационен труд, който се състои от седем творчески проекта (изложби), които са реализирани в периода 2014 г. - 2021г. Изложбите са били експонирани в престижни галерии в у нас, като:

- Галерия „Райко Алексиев“, на СБХ (ул. „Г.С. Раковски“ 125), гр. София;
- Галерия „Галерията за съвременно изкуство“,
на СБХ (ул. „Шипка“ 6), гр. София;
- Галерия „Червената точка“, ул. „Св. Св. Кирил и Методий“, 24, гр. София ;
- Галерия „Индустириална“, ул. „Индустириална“ 11 – 11, гр. София;
- Галерия „Арт Алея“, ул. „Гладстон“ 51А, гр. София;
- Галерия „Аросита“, ул. „Врабча“ 12, гр. София;
- Галерия „Интро“, ул. „Цар Самуил“ 28, гр. София;

Всички те са актуален прочит на концептуалните тенденции в изкуството

от началото на XXI век. Кандидатката е с достатъчен педагогически стаж в НБУ (от 2001г.). Тя е дългогодишен преподавател по керамика в департамент „Изящни изкуства“, инициатор и създател на програмите по керамика в НБУ, създател на курс GENB „Изразните средства в изобразителното изкуство“. Основател е и спонсор на 3D керамична лаборатория за принтиране към УПИЗ-керамика на НБУ. Доц. д-р Моника Попова оглавява УПИЗ „Керамика“ в НБУ.

Нейната творческа биография е респектираща. Тя е автор на самостоятелни изложби у нас и в чужбина. Освен отбелязаните изложби, съставлящи хабилитационния ѝ труд, Моника Попова има множество участия в различни национални, международни проекти и художествени форуми. Тази творческа активност е отразена в многобройни кураторски проекти (организатор на всички студентски изложби по керамика на НБУ), пряко обвързани с преподавателската ѝ работа, както и със спечелените различни награди, номинации и признания. През 2014г. тя защитава дисертационен труд на тема: „Развитие на скулптурата по времето на Тиванските царе (XII, XVIII династии)“, който консолидира и обобщава художествените ѝ търсения, като определя нейните последващи творчески реализации.

Хабилитационните работи на Моника Попова създават впечатление за едно общо, обемно и цялостно произведение. Това най-ясно би могло да се забележи в мащабната изложба „Вакуум“. Според авторката, това са овеществени различни емоционални състояния, които не могат да бъдат отделени, обособени или диференцирани едно от друго. Затова рисунките, керамиките и условно наречените живописни произведения образуват цялостно концептуално пространство, в което зрителят е активен съучастник. Стилистиката в керамичните работи е подчинена на знака и обобщението. В този концентриран художествен образ могат да се открият препратки към древни и екзотични култури, които са интерпретирани през призмата на личната визуална философия на авторката. Един повърхностен поглед върху работите на Моника Попова би могъл да ги определи като сюрреалистични, магично реалистични или дори близки до стилистиката на Хосе Клементе Ороско и

Фрида Кало. По-задълбоченият поглед и анализ обаче, би открил овеществени емоции, нервен и преживян рисунък, творчески обобщения, които са колкото древни, толкова и съвременни.

Сред представените хабилитационни работи особено впечатление прави изложбата „Максимална степен на болка“ (2014г.), инспирирана от емоцията-дълбоко лична и драматична. Към тази изложба може да се отнесе съждението на Ю. Лотман, в известна степен перифразирано, относно творческото вдъхновение, което, според него, е изключителното напрежение, което изтръгва артиста от сферата на конкретиката и логиката и „го праща в областта на непредсказуемостта на творчеството“. В пространството на галерия „Индуриална“ авторката не само създава определени, кореспондиращи си произведения-елементи, но всяко от тях е твърде емоционално и изстрадано. Фрида Кало казва, че червеното е цветът, както на смъртта, така и на живота. Точно толкова дуалистично е наличието на червеното в работите на Моника Попова. От откровен и болезнен кармин в рисунките до вгълбено-драматична червена охра в керамичните работи, цветът присъства в емоционалната и своеобразна сплав „автор-зрител“ като неизбежен свързвател.

Керамичните произведения на авторката, във всички представени проекти в хабилитационния труд, впечатляват с професионализма и художественото си послание. Те съхраняват и развиват добрите традиции в българската художествена керамика, като са едновременно в контекста на обобщенията на Венко Колев, на поливалентността на Красимир Джидров и същевременно налагат разпознаваемата визуална форма на Моника Попова. Силната страна в работата ѝ на керамик е, че произведенията, създадени чрез традиционна технология, въздействат като древен тотем и знак в изцяло концептуална среда.

Освен реализациите си като стойностен художник, през 2015г. доц. д-р Моника Попова издава монография на базата на защитения си дисертационен труд (Попова, М. Скулптурата в Древен Египет през периода на XII и XVIII династия. 256 стр., С., 2015, ISBN 9789545359019). Също така, тя има и публикации в специализирани издания в областта на изкуствата.

Смятам, че представеният хабилитационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и на Правилника за развитие на академичния състав на НБУ, както и на наукометричните изисквания на НАЦИД. Кандидатката покрива минималните национални изисквания за заемане на обявената академична длъжност (професор).

В заключение, предлагам на уважаемите членове на научното жури да изберат на академичната длъжност **„професор“** по керамика, за нуждите на НБУ, доц. д-р Моника Петрова Попова.

проф. д-р Бисера Вълева

31.10. 2021г.

София